

Sector- en keteninitiatieven

Auteur: *Johan Keuning*
Autorisatiedatum: 28-01-2025
Versie: 2.3

Handtekening autoriserend verantwoordelijke:

J. keuning

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Keuning", written over a horizontal line.

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven.....	4
3 Actieve deelname sector- en keteninitiatieven.....	8

1 | Inleiding

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen t.b.v. CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten, en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen dienen als bewijs van actieve deelname tegenover de auditor.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op een gegeven moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de inventarisatie van sector- en keteninitiatieven gegeven waarbij gefocust is op de initiatieven die voor Friso Bouwgroep relevant kunnen zijn. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 beschreven aan welke initiatieven deelgenomen wordt en welk budget daarvoor vrijgemaakt is.

Sector- en keteninitiatieven				
Code	Reikwijdte	Beschrijving	Criteria	Punten
1D	Alle	Het bedrijf is op de hoogte van sector en/of keteninitiatieven.	1.D.1. Het bedrijf is aantoonbaar op de hoogte van sector- en/of keteninitiatieven op het gebied van CO ₂ -reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.	15
			1.D.2. Sector- en keteninitiatieven, en hoe deze verband houden met de bedrijfsvoering en de projectenportefeuille, zijn besproken in managementoverleg.	10
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke ontwikkelinitiatieven er zijn die potentieel maatregelen kunnen opleveren die relevant zijn voor het bedrijf. Het management heeft uitspraken gedaan over eventuele deelname aan deze initiatieven.		
2D	Alle	Het bedrijf neemt passief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	2.D.1. Het bedrijf neemt passief deel aan minimaal één (sector of keten) initiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille, door inschrijving en/of betaling van contributie of sponsoring	20
			2.D.2. Het bedrijf neemt (beperkt) actief deel in een sector- of keteninitiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille.	5
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke informatie van nut kan zijn voor zijn projecten (gekoppeld aan 2.B en 2.C) en neemt deel aan een initiatief dat beantwoordt aan de eigen kennisbehoefte.		
3D	Alle	Het bedrijf neemt actief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	3.D.1. Actieve deelname aan minimaal één (sector of keten) initiatief op het gebied van CO ₂ -reductie in de projectenportefeuille door middel van aantoonbare deelname in werkgroepen, het publiekelijk uitdragen van het initiatief en/of het aanleveren van informatie aan het initiatief.	20
			3.D.2. Het bedrijf heeft hiervoor een specifiek budget vrijgemaakt.	5
		Doelstelling: Het bedrijf draagt bij aan en maakt gebruik van de ontwikkeling van nieuwe kennis, in samenwerking met anderen, gericht op potentieel effectieve reductiemaatregelen.		

2 | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Datum: *Laatst herzien op 28-01-2025*

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
<p>Initiatieven van sectorgenoten/regionale initiatieven Inventariseer welke initiatieven er bij sectorgenoten en in de regio nog meer spelen, aanvullend op onderstaande algemene initiatieven!</p>	
<p>Vereniging Circulair Friesland (VCF) Dit initiatief gaat verder dan alleen CO₂-reductie. Het initiatief komt vanuit de Europese SDG's. Friso is hierbij aangesloten om een netwerk te creëren voor duurzame initiatieven.</p>	<p>https://circulairfriesland.frl/</p>
<p>Freonen Fan Fossylfrij Fryslan Via VCF is Friso aangesloten bij dit initiatief. Momenteel is er een programma in de maak om samen met de aangesloten freonen te kijken naar de mogelijkheden om de uitstoot van de bedrijfswagens in Friesland terug te dringen. De insteek is om in gezamenlijkheid te kijken naar de mogelijkheden en van elkaar te leren over wat er gezien de huidige stand van de techniek al gedaan kan worden.</p>	<p>https://fossylfrij.frl/</p>
<p>Sectorinitiatief brandstofreductie Noord-Oost Nederland Friso is hierbij aangesloten om bij te blijven op het gebied van mogelijkheden voor brandstofreductie. Tijdens de laatste bijeenkomst op 22-11-2024 was er onder andere een mooi voorbeeld van Heijmans van het project A1.</p>	<p>https://www.brandstofreductie.nl/</p>
<p>Havennetwerk Fryslan Houkesloot is hierbij aangesloten om de mogelijkheden te verkennen van transport over water van de prefab elementen die in Leeuwarden worden geproduceerd. Tot op heden heeft dit nog geen concrete projecten of initiatieven opgeleverd. Wel zijn er verkennende gesprekken gevoerd met onder andere MCS terminal in Leeuwarden.</p>	<p>havennetwerkfryslan.nl</p>
<p>Sector initiatief Noord-oost Nederland Will2Sustain inspireert regio's tot verduurzaming. De maatschappij van de toekomst is duurzaam, gericht op circulaire economie en het verantwoord omgaan met de planeet en haar grondstoffen. Niet gericht op uitputting en consumentisme, maar op optimaal gebruik en hergebruik van producten, geproduceerd met respect voor mens en milieu.</p>	<p>http://will2sustain.nl/</p> <p>Deelname gestart in 2018, doorgezet</p>
<p>Betonketen Fryslân Circulariteit en klimaat staan hoog op de agenda en krijgen steeds meer vorm in beleidsplannen en doelstellingen. Deze motiveren tot concrete maatregelen in de bouw- en infrasector. BouwCirculair brengt op lokaal en regionaal niveau alle partijen uit de keten bij elkaar en stimuleert tot het formuleren van harde doelstellingen, begeleidt ketenpartners bij de uitvoering, monitort de resultaten en zorgt voor intensieve kennisuitwisseling tussen de ketens.</p>	<p>http://www.bouwcirculair.nl/p/lid-woorden</p>
<p>Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers</p>	<p>http://nlco2neutraal.nl/</p>

<p>meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.</p>	
<p>Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.</p>	<p>https://www.duurzameleverancier.nl/</p>
<p>DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.</p>	<p>https://www.dgbc.nl/</p>
<p>Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau door maatregelen te nemen die niet alleen kosten besparen, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.</p>	<p>http://lean-green.nl/</p>
<p>Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.</p>	<p>http://www.duurzaamgebouwd.nl/</p>
<p>Beter Benutten Een platform van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's te verbeteren.</p>	<p>http://www.beterbenutten.nl/</p>
<p>Leaders for Nature Een Programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oog voor biodiversiteit. Vanaf 2016 gaan ze de samenwerking met bedrijven intensiveren via langlopende individuele partnerschappen.</p>	<p>https://www.iucn.nl/actueel/terugblik-10-jaar-leaders-for-nature</p>
<p>Groencollectief Groencollectief Nederland is een landelijk samenwerkingsverband van regionaal opererende zelfstandige ondernemers, allen toonaangevend op het gebied van professionele groenvoorziening. Door samenwerking op het gebied van marktwerking, kennisdeling, CO₂-reductie, innovatie en inkoop versterkt Groencollectief Nederland haar positie alsmede de positie van haar zakelijke relaties. Kortom: gebundelde krachten om samen te werken aan een groene toekomst.</p>	<p>http://www.groencollectiefnederland.nl/</p>
<p>Sturen op CO2 Meerjarig initiatief opgezet door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën, onder andere in workshops. Meerdere bijeenkomsten per jaar.</p>	<p>https://www.cumela.nl/cursus/brandstof-co2/sturen-op-co2-sectorinitiatief</p>
<p>Platform Groene Netten Alle infrabeheerders (Enexis, Gasunie, Alliander, Stedin, TenneT, KPN en ProRail) hebben vanuit hun rol een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. De verduurzaming van de samenleving is een uitdaging die uitstekend past binnen de activiteiten van de infrabeheerders. Zij kunnen de duurzame ontwikkeling vanuit de eigen ketenpositie, in samenwerking met leveranciers, versnellen door bewust om te gaan met emissiereductie en de migratie naar circulair materiaalgebruik. Gezien de grote collectieve impact van alle maatschappelijke infrabeheerders samen, draagt dit direct bij aan significant lagere CO₂-uitstoot in Nederland en de</p>	<p>http://www.groenenetten.org/nl/</p>

<p>kanteling naar een circulaire economie.</p> <p>Aanpak Duurzaam GWW Een samenwerkingsverband tussen marktpartijen, overheidsopdrachtgevers en kennisinstituten. Gericht op de Spoor en Gron-, Weg- en Waterbousector. De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.</p> <p>Railforum Netwerk / CO2-visie 2050 Railforum bestaat sinds 1992 en is het onafhankelijke kennisnetwerk van ruim 85 bedrijven en organisaties die actief zijn in de brede railsector. In november 2015 is er een doorstart gemaakt en hebben alle grote stakeholders uit de sector de CO2-visie 2050 ondertekend. Een stuurgroep in samenwerking met Climate Neutral Group beoogt de hele sector te betrekken door elk bedrijf te ondersteunen in het aanmaken van een footprint en het zetten van de eerste stappen op de CO2-prestatieladder. Met als doel dat er een complete footprint van de hele sector ontstaat.</p> <p>InnoRail Een netwerk dat zich richt op verbeteringen en innovaties in het assetmanagement domein van ProRail. Dit domein is voortdurend in verandering door uitbreiding, vervanging, nieuwe interne en externe ontwikkelingen en nieuwe eisen. Het domein staat voor een voortdurende opgave zich aan te passen en haar prestaties te verbeteren. Het netwerk maakt deze ontwikkelingen proactief bespreekbaar. Het behandelt in dit kader thema's, vraagstukken inzake techniek-, proces- en productinnovatie ter bevordering van duurzaam en economisch assetmanagement. Doelstelling is om technische en procesmatige innovaties rondom het werkveld van beheer en onderhoud te bevorderen.</p> <p>Rail Cargo Information Een stichting waarbij zo'n 60 organisaties zijn aangesloten die werk uitvoeren in de spoorsector. Doel van de stichting is om het gebruik van het spoor voor goederenvervoer te bevorderen.</p> <p>CO₂ Visie 2050 Duurzaamheid is belangrijk voor de spoorsector in Nederland. Zowel vanuit de MJA-3 (MeerJarenAfspraak Energie-efficiency) als vanuit de Railforum werkgroep Duurzaamheid is de behoefte ontstaan om een gezamenlijke visie voor de lange termijn te ontwikkelen, een visie rondom CO₂. Op zaterdag 28 november ondertekende onder andere Railforum een plan om het spoor voor 2025 geheel CO₂ neutraal te maken. Andere partijen die de visie 'Samen realiseren we een CO₂ neutraal spoor' onderschreven zijn NS, ProRail, Arriva, Syntus, TransDev, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, DB Schenker, KNV en de provincie Groningen. Staatssecretaris Dijkzema nam het plan in ontvangst.</p> <p>Circulaire spoor Circulair Spoor is een samenwerkingsverband tussen RailPro, BAM Rail, RHDHV, Asset Rail en ProRail. Deze samenwerking heeft tot doel om de eerste concrete baten van circulair spoor in kaart te brengen en ervoor zorg te dragen dat de hele sector aanhaakt. Op basis van een QuickScan van de materiaal intensieve spoorelementen komt er een circulaire businesscase voor ballast, spoorstaven, wissels, rijdraden en etagefietsrekken. Iedere partner in het samenwerkingsverband is 'sponsor' van één casus. De uitdaging voor ProRail is om te onderzoeken hoe ballast een meer circulair karakter kan krijgen.</p>	<p>http://www.duurzaamgww.nl/</p> <p>http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/</p> <p>http://www.railcargo.nl/</p> <p>http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/</p>
---	---

<p>Nederland ICT – Milieu stichting</p> <p>Stichting ICT Milieu is onderdeel van Nederland ICT en organiseert met Wecycle de inzameling en verwerking van ruim 12 miljoen kg afgedankte ICT-apparatuur. ICT Milieu neemt de deelnemers zo veel mogelijk werk uit handen en is de spreekbuis van de ICT-sector als het op milieu aankomt. ICT-inzamelsysteem</p> <p>ICT Milieu zorgt voor de monitoring van de hoeveelheid ingezameld ICT-afval en de verplichte rapportage aan het nationaal WEEE-register. We publiceren jaarlijks het inzamelresultaat in de ICT Milieumonitor.</p>	<p>https://www.nederlandict.nl/diensten/ict-milieu/</p>
<p>Climate Neutral Group</p> <p>Climate Neutral Group is met een groep bedrijven aan de slag met klimaatneutraliteit: de Coalition of the Doing. Hierin wordt aan een klimaatneutrale(re) bedrijfsvoering gewerkt en concrete CO2-reductie. De groep laat zien dat het nú tijd is om tot actie over te gaan! Alle deelnemers werken actief mee aan het behalen van het Klimaatakkoord en willen daarmee anderen inspireren.</p>	<p>https://www.climateutralgroup.com/</p>
<p>Low Car Diet – stichting Urgenda</p> <p>Low Car Diet is de grootste duurzame mobiliteitswedstrijd in Nederland tussen bedrijven en collega's onderling. Het Low Car Diet brengt bedrijven, Organisaties en medewerkers in aanraking met verschillende vormen van duurzaam vervoer. Workshops en online tools leveren informatie over CO2 reductie.</p>	<p>http://www.lowcardiet.nl/</p>
<p>Noorden Duurzaam</p> <p>Duurzaamheid is: balans tussen sociale, economische en ecologische ontwikkeling, hier en overal, nu en later. In Noorden Duurzaam werken bedrijven, instellingen, overheden, netwerken en particulieren samen om duurzame ontwikkeling te versnellen.</p>	<p>http://www.noordenduurzaam.nl/</p>

3 | Actieve deelname sector- en keteninitiatieven

Onderstaand treft u een actieve deelname keteninitiatief waar Friso Bouwgroep aan deelneemt:

<p>Vereniging Circulair Friesland (VCF) Dit initiatief gaat verder dan alleen CO2-reductie. Het initiatief komt vanuit de Europese SDG's. Friso is hierbij aangesloten om een netwerk te creëren voor duurzame initiatieven.</p>	<p>https://circulairfriesland.frl/</p>
<p>Freonen Fan Fossylfrij Fryslan Via VCF is Friso aangesloten bij dit initiatief. Momenteel is er een programma in de maak om samen met de aangesloten freonen te kijken naar de mogelijkheden om de uitstoot van de bedrijfswagens in Friesland terug te dringen. De insteek is om in gezamenlijkheid te kijken naar de mogelijkheden en van elkaar te leren over wat er gezien de huidige stand van de techniek al gedaan kan worden.</p>	<p>https://fossylfrij.frl/</p>
<p>Sectorinitiatief brandstofreductie Noord-Oost Nederland Friso is hierbij aangesloten om bij te blijven op het gebied van mogelijkheden voor brandstofreductie. In 2018 is er deelgenomen aan het sectorinitiatief Noordoost Nederland hierin is samen met partijen gesproken over onder andere brandstof besparende maatregelen. Onder andere is besproken hoe de gemeente Zwolle de binnenstad wil verduurzamen. Hiernaast is er samen met de andere deelnemers gesproken over mogelijke alternatieven voor de fossiele brandstoffen voor de toekomst. We zijn tot op heden aangehaakt bij dit initiatief. Eind 2024 is er weer actief deelgenomen aan de bijeenkomst. We zetten ons lidmaatschap voort. Tijdens de laatste bijeenkomst op 22-11-2024 was er onder andere een mooi voorbeeld van Heijmans van het project A1.</p>	<p>https://www.brandstofreductie.nl/</p>
<p>Havennetwerk Fryslan Houkesloot is hierbij aangesloten om de mogelijkheden te verkennen van transport over water van de prefab elementen die in Leeuwarden worden geproduceerd. Tot op heden heeft dit nog geen concrete projecten of initiatieven opgeleverd. Wel zijn er verkennende gesprekken gevoerd met onder andere MCS terminal in Leeuwarden.</p>	<p>havennetwerkfryslan.nl</p>

Onderstaand de geschatte kosten

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Inzet medewerkers	12 uur per jaar	€ 75,-	€ 900,-
Jaarlijkse bijdrage VCF	Jaarlijks		€ 6.050,-
Jaarlijkse bijdrage Sectorinitiatief	Jaarlijks		€ 150,- (miv 2025)
Jaarlijkse bijdrage Havennetwerk	Jaarlijks		€ 1.512,50
Totaal			€ 8.612,50